

Environmentální výchova a vzdělávání k udržitelnému rozvoji na SZeŠ Písek

Střední zemědělská škola je dlouholetým kolektivním členem Klubu ekologické výchovy. Koordinaci environmentální výchovy a vzdělávání k udržitelnému rozvoji zajišťuje Ing. Lenka Zámečnicková, která k tomuto účelu má vystudované specializační studium.

Environmentální výchova je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu. Promítá se do výuky všeobecně vzdělávacích předmětů, do výuky odborných předmětů a předmětu praxe i do navazujících aktivit v životě školy. Výchova zasahuje do oblasti přírodovědné, sociální i ekonomické. Pro jednotlivé školní roky má SZeŠ Písek zpracovávány plány EVVO.

Střední zemědělská škola Písek byla v rámci Klubu ekologické výchovy opakovaně oceněná za činnosti v oblasti environmentu a udržitelného rozvoje titulem Škola udržitelného rozvoje I. stupně a v loňském školním roce škola získala ocenění Škola udržitelného rozvoje Jihočeského kraje 1. stupně.

1. Výchovně vzdělávací proces

a) Oblast přírodovědná

- Sledování vzácného rostlinného společenstva v zájmové lokalitě u řeky Otavy: průběžná inventarizace rostlin, ochranná opatření k potlačování invazních druhů rostlin (trnovník akát,...), pozorování změn v biodiverzitě lokality.
- Fytopcenologické snímkování v zájmové lokalitě v Píseckých horách: průběžná inventarizace rostlin a fytopcenologické snímkování, pozorování změn v biodiverzitě lokality.
- Mobilní naučná stezka Píseckými horami – Písecké hory, ekosystém les, louka, rybník – aktivity pro ZŠ podle zájmu ze strany základních škol, za aktivní účasti žáků SZeŠ Písek s navazujícími environmentálními programy.
- Zkvalitnění výuky v environmentální oblasti, projekt, u kterého sice již skončila jeho udržitelnost, ale součástí projektu bylo vytvoření tematicky zaměřených panelů na školním statku nebo na školní zahradě. Mnohé panely byly již obnovené a aktualizované. Doposud se používají ve výuce odborných předmětů i v rámci předmětu praxe. Na dílčí výukové panely navazují výukové programy pro žáky SZeŠ Písek, případně v jednodušší podobě i pro žáky základních škol.
- Zapojení školy do projektů „šablony“ a začleňování environmentu do jejich realizace. Do výuky odborných předmětů i předmětu praxe jsou zapojováni odborníci přímo z praxe. Dochází k obohacení výuky o odbornost dané problematiky, o vazby na environment a odborníci přinášejí do výuky příklady dobré praxe. Nedílnou součástí šablonových projektů se stala tandemová výuka. Přináší prezentaci vyučovací jednotky s daným tématem prostřednictvím dvou učitelů. Jsou začleňované podle potřeb nejen prvky environmentu, ale hodiny jsou pro žáky atraktivnější a kladně podporují ve výuce žáky ohrožené neúspěchem. Velkým přínosem pro odbornost výuky i environment jsou stáže učitelé přímo v provozu zaměstnavatelů. I když mnohé šablonové projekty již skončily, jejich výstupy a poznatky jsou do výuky školy zařazované i nadále. V současné době probíhá realizace projektu „Zvyšování kvality výuky na SZeŠ Písek“, jehož aktivity kladou důraz na žáky ohrožené školním neúspěchem a podporují jejich lepší studijní výsledky. Také v tomto projektu se do výuky promítají prvky environmentu. Ve všech šablonových projektech se rovněž uplatnila i uplatňuje činnost kariérového poradce i

činnost koordinátora školy a zaměstnavatelů. Je realizovaná vazba na trh práce a rovnou dochází k propojení pilíře přírodovědného, sociálního i ekonomického.

- Realizace projektu Úprava pozemku zahrady SZeŠ Písek pro podporu výuky ve venkovním prostředí. Vazba nejen na přírodovědný, ale i na ekonomický pilíř. Upravený pozemek školní zahrady je využíván nejen žáky SZeŠ Písek, ale i dětmi MŠ a žáky ZŠ. Součástí projektu bylo také vytvoření databáze enviprogramů, které podporují souvislostní myšlení, mezipředmětové vztahy a badatelskou činnost dětí, žáků. Programy jsou v návaznosti na upravený pozemek školní zahrady využívané ve výuce nebo u aktivit pro veřejnost. Celkem 30 enviprogramů je rozděleno do 4 skupin: úprava vodního režimu, vodní a mokřadní biotop, biotop výsušného stanoviště, rostliny a navázání živočišné školní zahrady – podpora biodiverzity.
- Účast pedagogů SZeŠ Písek na odborných seminářích v rámci DVPP, některé ze seminářů obsahují environmentální problematiku.
- Péče o zeleň na školní zahradě, v okolí školy a školního statku.
- Průběžné péče o živočichy v učebně biologie.
- Průběžné a důsledné vedení žáků ke třídění odpadů.
- Při odborných praxích na školním statku (ŠS) jsou žáci vedeni k dodržování zásad welfare.
- Průběžná aktualizace nástěnek a předávání informací žákům s enviroproblematikou.
- Průběžné zajišťování environmentálních aktivit, kterých se zúčastňují žáci SZeŠ Písek. Např. Den Země, Den zemědělce, akce pro základní školy...
- Průběžné zapojování žáků školy do aktivit a projektů ve spolupráci i s ostatními subjekty např. Městskou knihovnou Písek, Sladovnou Písek, vzdělávací pořady Pohodáři, Planeta Země, Jihočeská univerzita apod.
- Odborné maturitní práce žáků oboru vzdělání Ekologie a životní prostředí jsou založené na jejich badatelské činnosti na vybrané přírodovědné téma.
- Škola opakovaně realizuje Kurzy pro výkon zemědělských činností. V učivu je kromě jiného zařazená i oblast environmentu.
- Realizace odborných exkurzí pro žáky, do kterých je začleňována odbornost, příklady dobré praxe, environmentální problematika, mezipředmětové vazby i badatelská činnost žáků.
- Zařazování do výuky projektového vyučování s prvky environmentu. Například na témata biodiverzita, mineralogie, vliv médií a role médií v návaznosti na historické i současné události.
- Ekologizace provozu ve škole i na Školním statku Dobešice. Přírodovědná oblast se úzce prolíná i s oblastí ekonomickou.

b) Oblast sociální

- Aktivní průběžné zapojování žáků do projektu Kameny zmizelých – podrobnosti v sekci projekty.
- Průběžná spolupráce školy s Městskou knihovnou Písek. Například účast na aktivitách k problematice dobrovolnická činnost, zajišťování odborných přednášek pro širokou veřejnost na téma rostliny nebo minerály Píseckých hor...
- Spolupráce školy a seniorského domu s pečovatelskou péčí SeneCura Písek. Žáci školy pomáhají opakovaně s realizací aktivit pro klienty seniorského domu.
- Realizace adaptačních kurzů pro žáky prvních ročníků.

- Zapojení žáků školy do Žakovského parlamentu.
- Účast žáků na sportovních soutěžích.

c) Oblast ekonomická

Ekonomická oblast je úzce spojená s oblastí přírodovědnou. Pohled v příkladech do aktivit se zařazenou environmentální problematikou v nedávné době i nyní.

- 2019: vybudování kořenové čističky odpadních vod na Školním statku Dobešice, finanční prostředky z FRŠ, ekologizace provozu – nakládání s odpadními vodami.
- 2019: dokončení zpevněné plochy pro práci s koňmi na Školním statku Dobešice, finanční prostředky z FRŠ, welfare zvířat při práci s koňmi, ekoaktivity pro žáky školy, ZŠ i veřejnost.
- 2019: dokončená výstavba hnojiště na Školním statku Dobešice, finanční prostředky z SZIF, ekologizace provozu ŠS.
- 2019 -2020: Modernizace stáje pro chov dojníc na Školním statku Dobešice, finanční prostředky z SZIF, ekologizace a modernizace provozu – stavební úpravy a modernizace technologie.
- 2020: rekonstrukce odchovny prasat na Školním statku Dobešice, finanční prostředky z FRŠ, modernizace a ekologizace provozu na ŠS Dobešice.
- 2021: hydrogeologický vrt v areálu ŠS Dobešice, finanční prostředky z FRŠ, projekt etapově pokračuje, ekologizace provozu ŠS v oblasti hospodaření s vodou.
- 2022: Silážní žlab I. etapa na Školním statku Dobešice, finanční prostředky z FRŠ, ekologizace a modernizace provozu ŠS Dobešice.
- 2020 – 2022: Úprava pozemku zahrady SZeŠ Písek pro podporu výuky ve venkovním prostředí, částečně financováno ze Státního fondu ŽP ČR, ekologizace provozu školní zahrady, zvýšení biodiverzity, ekologizace provozu nakládání s vodou, posílení retenční schopnosti pozemku, enviroprogramy pro žáky školy, žáky ZŠ i veřejnost, vytvoření nových biotopů.
- Plán 2023 – 2024: Silážní žlab II. etapa na Školním statku Dobešice, finanční prostředky z FRŠ, ekologizace a modernizace provozu ŠS Dobešice.
- Plán 2024 – 2025: Projekt Modernizace farmy, ekologizace a modernizace provozu ŠS Dobešice, robotizace a modernizace mléčnice. Dále projekt zaměřený na úspory energie v prostorách ŠS Dobešice.

2. Environmentální aktivity školy

- Zapojování žáků školy přímo do aktivit pro ZŠ, žáci vstupují do role učitele, předávají informace a pomáhají s aktivitami dětem z MŠ nebo žákům ZŠ.
- Podpora i rozvoj badatelské činnosti a souvislostního myšlení žáků v rámci projektů školy, při realizovaném projektovém vyučování na zadané téma, při odborných praxích a exkurzích.
- Zapojení žáků školy do Žakovského parlamentu.

- Činnost žáků v rámci projektu Kameny zmizelých, vyhledávání informací, spolupráce se Státním okresním archivem v Písku, Městskou knihovnou v Písku a setkávání s obyvateli města.
- Školní projekty zaměřené např. na výživu, ekologické katastrofy
- Opakovaný mineralogický průzkum v Píseckých horách pod vedením nadšeného pana učitele Mgr. Davida Šefčíka, přiblížení i zatraktivnění mineralogie žákům školy a ve spolupráci s Městskou knihovnou Písek i široké veřejnosti.
- Opakovaná vystoupení žáků s kulturním programem pod vedením paní učitelky Mgr. Koubkové (např. „Živý Betlém“...)
- Pořádání Dne zemědělce na ŠS Dobešice za aktivního zapojení učitelů i žáků školy.
- Pořádání kurzu v návaznosti na výkon zemědělských činností pro veřejnost, účastníci získávají akreditované osvědčení.
- Pořádání odborného semináře na téma mineralogie, pod záštitou Klubu ekologické výchovy, přednášející Mgr. David Šefčík.
- Účast žáků na aktivitách ve spolupráci s jinými subjekty – s Jihočeskou univerzitou, Městskou knihovnou Písek. Například odběry vzorků vody a jejich rozbor s následnou prezentací výsledků žáky školy v prostorách Městské knihovny ku příležitosti Dne Země. Péče o zeleň – například účast žáků při výsadbě remízků v zemědělské krajině ve spolupráci s odborem životního prostředí města Písku...

3. Spolupráce školy v oblasti environmentu

- Spolupráce s Klubem ekologické výchovy.
- Spolupráce s MŠ a se ZŠ Písek a okolí: enviroprogramy + pracovní listy, realizováno v prostorách školy, školního statku a školní zahrady.
- Spolupráce s vysokými školami – Jihočeskou univerzitou ČB – opakované zařazování odborných přednášek do výuky na SZeŠ Písek (např. Ing. Hýbl – včely – opylovači,...) a Českou zemědělskou univerzitou v Praze opakované zařazování odborných přednášek do výuky na SZeŠ Písek (např. přednáška ped.z katedry botaniky na téma Rostliny jako indikátory prostředí).
- Spolupráce se zaměstnavateli v regionu – odborníci z praxe do výuky (např. Lesy města Písku, Odbor ŽP Písek, odborníci zemědělských družstev a farem z okolí,...) a stáže učitelů odborných předmětů na pracovištích zaměstnavatelů (Lesy města Písku, zem. družstva, farmy se zaměřením na chov koní...).
- Spolupráce s Hospodářskou komorou – odborné semináře a zajišťování vybraných akcí pro žáky ZŠ na školním statku.
- Spolupráce s Městskou knihovnou Písek a Státním okresním archivem (projekt Kameny zmizelých...).
- Spolupráce s Městskou knihovnou Písek na dílčích aktivitách pro žáky i přednáškách pro širokou veřejnost.
- Spolupráce se Sladovnou Písek na aktivitách pro žáky středních škol.
- Spolupráce se zaměstnavateli v regionu při realizaci individuálních praxí žáků oborů vzdělání Agropodnikání i Ekologie a životní prostředí.
- Spolupráce s odborníky při realizaci odborných exkurzí pro žáky oborů vzdělání Agropodnikání i Ekologie a životní prostředí.
- Spolupráce s Úřadem práce v oblasti sociální a v návaznosti na reálný trh práce.

- Spolupráce s Institutem vzdělávání a poradenství České zemědělské univerzity v Praze. SZeŠ Písek je cvičnou školou pro budoucí pedagogy. Někteří studenti vykonávají pedagogickou praxi v rámci oboru vzdělání Ekologie a životní prostředí, dochází k přímé aplikaci environmentální problematiky.
- Spolupráce s ostatními středními školami v regionu.

4. Ekologizace provozu školy a školního statku Dobešice

- Průběžné třídění odpadu.
- Hospodárné nakládání s vodou v prostorách školy, školního statku i na školní zahradě.
- Posílení retenční schopnosti pozemku školní zahrady.
- Šetření energiemi – zapojení do projektu na úsporu energií – zatím jeho přípravná fáze pro provoz školy i školního statku.
- Hospodárný provoz školní kuchyně a jídelny.

5. Zdraví a zdravý životní styl

- Stravování ve školní jídelně – zařazování zdravé výživy dle adekvátních předpisů a požadavků (například dostatek luštěnin, „zeleninový a ovocný bar“)
- Lyžařské kurzy dle zájmu a možností žáků
- Cyklo-turistický týdenní kurz pro žáky 2. ročníku
- Sportovně adaptační kurz 2-denní pro žáky 1. ročníku
- Průběžné zapojování žáků do sportovních soutěží – fotbal, florbal, stolní tenis)